

**Ermənistan Respublikasının Ekoloji Qanunvericiliyinin
Beynəlxalq Standartlara Uyğunluğu və Onlara Əməl Edilib-
Edilməməsinin Təhlili**

Leyla Əliyeva
Sahibkarlığa və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına
Yardım Fondu

Bakı, World Business Center

12 Sentyabr 2024

Beynəlxalq ekoloji tələblərə uyğunluğu təhlil edilmiş Ermənistan qanunvericiliyik aktları

- Ermənistan Respublikasının Konstitusiyası
- Ermənistan Respublikasının təbiətin mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin əsasları haqqında Qanun
- Atmosfer havasının mühafizəsi haqqında Ermənistan Respublikasının Qanunu
- Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri haqqında Qanun
- “Heyvanlar aləmi haqqında” Ermənistan Respublikasının Qanunu
- Ermənistan Respublikasının “Baytarlıq haqqında” Qanun
- Bitki dünyası haqqında Qanun
- Sevan gölü haqqında Ermənistan Respublikasının Qanunu
- Ətraf mühiti mühafizəyə və ətraf mühitdən istifadəyə görə ödənişlər haqqında Ermənistan Respublikasının Qanunu
- Ekoloji ödənişlərin dərəcələri haqqında Qanun
- Əhalinin ekoloji maarifləndirilməsi və təlimi haqqında Qanun
- Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında Ermənistan Respublikasının Qanunu
- Ermənistan Respublikasının Su Məcəlləsi
- Ermənistan Respublikasının Tullantılar haqqında Qanun
- Ermənistan Respublikasının Meşə Məcəlləsi
- Ermənistan Respublikasının Torpaq Məcəlləsi

Beynəlxalq Konvensiyalar

- Transsərhəd Kontekstdə Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi üzrə Konvensiya (Espoo Konvensiyası)
- Strateji ekoloji qiymətləndirmə üzrə Protokol
- Kökünün kəsilməsi təhlükəsi olan vəhşi fauna və yabanı flora növlərinin beynəlxalq ticarəti haqqında Konvensiya (CITES Konvensiyası)
- BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının Sərhəddən keçən su axınlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsi üzrə Helsinki Konvensiyası
- Təhlükəli tullantıların sərhədlərarası daşınmasına və kənarlaşdırılmasına nəzarət haqqında Bazel Konvensiyası
- Bəzi təhlükəli kimyəvi maddələrin beynəlxalq ticarətinə nəzarət üzrə Qlobal Saziş (Rotterdam Konvensiyası)
- Davamlı üzvi çirkləndiricilər haqqında Stokholm Konvensiyası
- Civə haqqında Minamata Konvensiyası
- Böyük məsafələrdə havanın transsərhəd çirkləndirilməsi haqqında Konvensiya
- BMT-nin Avropa İqtisadi Komissiyasının Ətraf mühit ilə bağlı məsələlərdə məlumatın əldə edilməsi, ictimaiyyətin qərar qəbul edilməsində iştirakı və ədalət məhkəməsinin açıq keçirilməsi haqqında Konvensiyası (Orxus Konvensiyası)
- Əsasən su quşlarının yaşama yerləri kimi beynəlxalq əhəmiyyətli olan sulu-bataqlıq yerlər haqqında" Konvensiya – Ramsar Konvensiyası
- “Təbii yaşayış mühitinin, vəhşi flora və faunanın mühafizəsi haqqında” 21.05.1992-ci il tarixli 92/43/EEC Direktiv
- Bioloji müxtəliflik haqqında Konvensiya
- Vəhşi fauna və flora və təbii yaşayış yerlərinin mühafizəsi haqqında” Bern Konvensiyası

Təhlilin nəticələri

Ümumilikdə, Ermənistanın ekoloji qanunvericiliyi formal olaraq müasir tələblərə cavab versə də, bu qanunların tətbiqi və icrasında ciddi çatışmazlıqlar mövcuddur. Bu vəziyyət təkcə Ermənistanın daxili ekoloji vəziyyətinə deyil, bütövlükdə regionun ekoloji təhlükəsizliyinə mənfi təsir göstərir. Bu səbəbdən Cənubi Qafqaz bölgəsində ətraf mühitin qorunması məqsədləri Ermənistan hökumətindən ekoloji siyasətinin aşağıdakı istiqamətlərdə təkmilləşdirilməsini tələb edir:

1. Mövcud qanunların effektiv tətbiqi üçün nəzarət mexanizmləri gücləndirilməlidir, o cümlədən bu mexanizmlərin tətbiqində qonşu ölkələrin ekspertlərinin cəlbə nəzərdə tutulmalıdır;
2. Beynəlxalq öhdəlikləri, xüsusilə transsərhəd çayların mühafizəsi ilə bağlı konvensiyaları tam şəkildə yerinə yetirilməlidir;
3. Qonşu ölkələrlə, xüsusən də Azərbaycanla ekoloji məsələlərdə şəffaf və konstruktiv əməkdaşlıq qurulmalıdır;
4. Sənaye müəssisələrinin ekoloji standartlara uyğunluğunun təmin edilməsi üçün ciddi tədbirlər görülməlidir;
5. Meşə təsərrüfatının qorunması və bərpası üçün uzunmüddətli strategiya hazırlanmalı və tətbiq edilməlidir;
6. Tullantıların idarə edilməsi sistemi beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmalıdır;
7. Ekoloji təhsil və maarifləndirmə proqramları genişləndirilməlidir.

Diqqətiniz Üçün Təşəkkürlər!